

I det omfang der er strafferetlig dækning for både forudgående og efterfølgende medvirken, vil en fælles medvirkensbestemmelse betyde en tiltalemæssig forenkling, men en sådan bestemmelse vil efter udvalgets opfattelse ikke i øvrigt have nogen betydning. Det frembyder næppe særlige problemer i sager, hvor afgrænsningen kan være tvivlsom, at rejse subsidiær tiltale for efterfølgende medvirken. Udvalget finder ikke, at der er situationer, hvor der er et særligt behov for, at den traditionelle sondring mellem forudgående og efterfølgende medvirken ændres inden for specielle områder. Udvalget finder derfor, at den traditionelle sondring bør bibeholdes.

Udvalget har endvidere overvejet spørgsmålet om en udvidelse af den strafferetlig regulering. Det er udvalgets vurdering, at der i et vist omfang kan være behov for en sådan udvidet regulering. Denne vurdering er især baseret på det udgangspunkt, at det er væsentligt for kriminalitetsbekæmpelsen, at anvendelse af udbytte fra strafbare forhold i videst muligt omfang forhindres eller dog vanskeliggøres. Udvalget finder især, at spørgsmålet om, hvordan man må forholde sig med hensyn til vinding fra andres kriminalitet, bør behandles ens i alle relationer. Som kriminaliteten og særlovgivningen har udviklet sig og med de straffelovsændringer, der har været på området, er situationen i dag den, at der ikke er en ensartet regulering på området. Dertil kommer i øvrigt, at det i relation til det internationale straffesagssamarbejde er hensigtsmæssigt, at de danske regler ikke utilsigtet begrænser muligheden for at bistå internationalt med kriminalitetsbekæmpelse.

Der henvises i øvrigt til betænkningen s. 85-87.

2.3.2. *Reguleringsens omfang*

Den gældende hæleribestemmelse i straffelovens § 284 anvender både »vinding« og »udbytte« ved beskrivelsen af de penge og genstande mv., der er omfattet af reguleringen. Udvalget har overvejet anvendelsen af disse begreber i den foreslåede regulering. Da der ikke er nogen reel forskel på, hvad de to begreber dækker i relation til efterfølgende medvirken, finder udvalget ikke, at det er velbegrundet fortsat at have to forskellige udtryk. Udvalget anvender derfor »udbytte«, der er mest i overensstemmelse med nutidens sprogbrug.

Udvalget finder, at behovet for en udvidelse af reguleringen udelukkende vedrører udbyttet fra kriminalitet. Med hensyn til udbyttet finder udvalget det væsentligt, at området reguleres på en måde, der giver en ensartet behandling af dispositioner over udbyttet, uanset hvilken kriminalitet udbyttet hidrører fra. Med

dette udgangspunkt finder udvalget det ikke hensigtsmæssigt at udvide hælerireglerne gennem en yderligere oprensning af bestemte forbrydelser.

Behovet for kriminalisering gælder, hvad enten udbyttet er en typisk eller atypisk side af den pågældende kriminalitetsform. Det er en typisk side ved straffelovens og særlovens berigelsesforbrydelser, men en atypisk side f.eks. ved drab, hvor en lejemorder imidlertid kan have et betragteligt udbytte, eller ved vold og trusler, hvor der kan være tale om betaling til personer, der inddriver gæld med sådanne midler (såkaldt »gorillavirksomhed«). Desuden er der en række kriminalitetsformer, der ikke kan karakteriseres som berigelsesforbrydelser, men typisk giver et ulovligt udbytte. Det gælder f.eks. for mange miljølovsovertrædelser, menneskesmugling, ulovlig våbenhandel og overtrædelser af kvoteordninger for fisk og andre varer.

Udvalget finder, at reguleringen bør omfatte det identificerbare, direkte udbytte ved kriminalitet, herunder identificerbare surrogater og identificerbare frugter – f.eks. renter – af dette udbytte. Kravet om et identificerbart udbytte vil typisk betyde, at der ikke kan dømmes for efterfølgende medvirken, hvis udbyttet består af en besparelse (som tilfældet f.eks. er ved visse former for miljøkriminalitet).

Udbyttebegrebet i den foreslåede bestemmelse omfatter ikke information, der ikke er knyttet til et fysisk medie, herunder f.eks. erhvervshemmeligheder og pinkoder til telefoner (såkaldte »calling cards«). I det omfang denne form for »udbytte« skal omfattes af hælerilignende regler, må det efter udvalgets opfattelse ske ved særskilt lovregulering, således som det allerede er tilfældet på visse områder. Som eksempel kan nævnes straffelovens § 264 c om strafansvar for den, der skaffer sig eller uberettiget udnytter oplysninger, der er fremkommet ved overtrædelse af straffelovens §§ 263-264 a om fredskrænkelser.

Om udbyttebegrebet henviser udvalget endvidere til lov nr. 367 af 18. maj 1994 om ændring af straffeloven og lov om udgifterne i strafferetsplejen (Hæleri med hensyn til indsmugling af særlig grov karakter og afsoningsomkostninger m.v.). I de almindelige bemærkninger til lovforslaget (L 187 af 27. januar 1994), jf. Folketingstidende 1993-94, tillæg A, sp. 6345-6346, anføres det, at genstanden for hæleriet – »vindingen«, »udbyttet« eller »tingen« – kan være penge, der stammer fra en af de nævnte berigelsesforbrydelser. Forudsætningen for, at strafansvar for hæleri kan komme på tale, er imidlertid, at pengeudbyttet kan identificeres som hidrørende fra førforbrydelsen. Såfremt dette er tilfældet, vil et hæleriansvar i princippet også kunne